

ня ресурсів фондів ЄС для реалізації в Україні інвестиційних проектів за участю держав-членів ЄС;

- активізація інтеграції інфраструктурних мереж, зокрема шляхом реалізації проектів загальноєвропейського значення та досягнення домовленостей з ЄС щодо визначення нових форм та механізмів технічної допомоги.

Список літератури: 1. Бек К. Україна між Росією та Заходом // Національна безпека і оборона, №4, 2004р. – с.11-14 2. Будкін В. Україна на геоекономічних перехрестях // Національна безпека і оборона, №3, 2004р. – с.27-30 3. Литвин В. Економічні аспекти ролі України у формуванні Європи сьогодення та Європи майбутнього // Національна безпека і оборона, №5, 2004р. – с.4-8 4. Парасій К. Україна на ринку ЄС: тенденції та перспективи // Сучасна торгівля, №1, 2005р. – с.10-14 5. Шевченко Ф. Економічна інтеграція та розвиток торговельних відносин між Україною та ЄС // Економічний вісник, №1, 2009р. – с. 16-18. 6. Шнирков О. Політика Європейського Союзу у сфері міжнародної торгівлі: особливості сучасного етапу // Економічний часопис-XXI, №5, 2009р. – с.28-31 7. Петрунин О. Подводные камни либерализации внешней торговли // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. – № 11. – С. 39-43. 8. Allan D. Brunner. The Long-Run Effects of Trade on Income and Income Growth. – IMF Working Paper, WP/09/37. – 38 p. 9. Europäische Integration. Wirtschaft, Erweiterung und regionale Effekte/ Von Professor Dr. Ulrich Brasche. R. – München: Oldenbourg Verlag, 2008. – 302 S. 10. Gene M. Grossman and Elhaman Helpman. Innovation and Growth in the Global Economy. – The MIT Press, 2007. – XIV, 359 p.

Надійшла до редколегії 08.05.11

УДК 330.322

А.А.ПАВЛОВСЬКА, студентка, НТУ «ХП», Харків,
С.В.КЛЕПІКОВА, ст. викладач, НТУ «ХП», Харків.

РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Метою даного дослідження є визначення економічної сутності інвестицій, ролі іноземних інвестицій в економіці держави, розгляд динаміки і структури прямих іноземних інвестицій в Україну.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні ресурси, іноземні інвестиції, інвестиційний клімат.

Целью данного исследования является определение экономической сущности инвестиций, роли иностранных инвестиций в экономике государства, рассмотрение динамики и структуры прямых иностранных инвестиций в Украину.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционные ресурсы, иностранные инвестиции, инвестиционный климат.

The purpose of given research consists in identification of economic essence of investments, the role of foreign investments in the economy of a state, review of dynamics and structure of foreign direct investments in Ukraine.

Key words: investment, investment funds, foreign investment, the investment climate.

Актуальність теми. Розвиток ринкових відносин в Україні на сучасному етапі не може відбуватися без залучення іноземних інвестицій. Проблема інвестування досить гостро стоїть у більшості країн світу, для України вона також є

надзвичайно актуальною. Це обумовлено тим, що інвестиції торкаються найглибших основ господарської діяльності, визначають процес економічного зростання в цілому. Її вирішення в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів неможливе без залучення іноземних інвестицій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективне реформування економіки будь-якої країни, її структурне перетворення з якісним оновленням виробництва товарів та соціальної інфраструктури неможливо уявити без відповідних капіталовкладень, тобто без належного інвестування. Без надійних капіталовкладень неможливо забезпечити створення і впровадження новітніх технологій, систем сучасної організації та управління виробництвом і збутом продукції, розвиток ринкової інфраструктури, інформатизацію суспільства тощо [1].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект [2].

Термін «інвестиції» виник в економіці України наприкінці 80-х років ХХ століття, в період її переходу від адміністративних до ринкових відносин [3].

Отже інвестиції є основою для забезпечення конкурентоспроможності національного виробництва. Складні відтворювальні процеси відбуваються виключно на базі інвестування. Чим воно активніше, тим швидші темпи відтворення і ефективних ринкових перетворень.

Крім того, інвестиції дають змогу впроваджувати науково-технічні досягнення у виробництво і на цій основі забезпечувати зростання ВВП, продуктивності праці, реальних доходів на душу населення, а також вирішувати багато соціальних проблем. Дослідженнями встановлено пряму залежність між темпами зростання ВВП та інвестиціями, бо конкурентоспроможність і темпи розвитку підприємства визначаються інвестиціями. Без них підприємство будь-якої форми і власності приречене на банкрутство [1].

Існує багато видів інвестицій. Але на даному етапі розвитку України найбільш вагоме значення мають іноземні інвестиції.

Згідно із Законом України «Про режим іноземного інвестування», іноземні інвестиції – це цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [4].

Таким чином іноземні інвестиції є важливою складовою структури інвестиційного ресурсу України. Входження їх на ринок призведе до зростання обсягів випуску продукції, технологічного удосконалення виробництва, виходу на світові ринки, а також динамізує формування національного ринку. Прискорення темпів реформування української економіки вимагає все більшої кількості інвестиційних ресурсів як для окремих підприємств, так і для економіки України в цілому [5].

За даними державного комітету статистики у 2009 р. прямих іноземних інвестицій в економіку України вкладено 38 591,6 млрд. дол. Найбільшими інвестиційними експортерами, які спрямовують свої кошти в Україну, є такі країни: Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія, Великобританія, Російська Федерація.

Станом на 1 січня 2010 року в економіку України іноземними інвесторами внесено 40 026,8 млрд. дол. Основними інвесторами залишаються Кіпр – 8 593,2 млн. дол., Німеччина – 6 613,0 млн. дол., Нідерланди – 4 002,0 млн. дол., Російська Федерація – 2 674,6 млн. дол., Австрія – 2 604,1 млн. дол., Сполучене Королівство – 2 375,9 млн. дол. та інші країни [6].

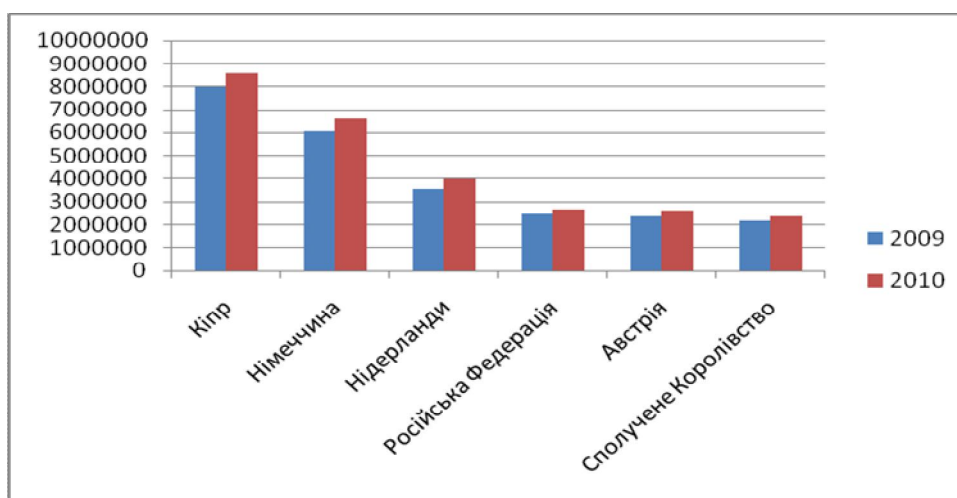

Рис. – Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну

Аналізуючи галузі у які були направлені дані інвестиції, необхідно зауважити, що значні обсяги іноземних інвестицій були зосереджені на підприємствах промисловості – 23,0 % від загального обсягу прямих інвестицій в Україну, у т.ч. переробної – 19,7 %. Серед галузей переробної промисловості суттєві обсяги інвестицій унесено у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів; металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів; хімічну та нафтохімічну промисловість; машинобудування. У фінансових установах акумульовано 21,0 % від обсягу прямих інвестицій, 10,6 % – у підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку, а також 10,2 % – в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям [6].

Отже на основі проведеного аналізу можна спостерігати позитивну динаміку іноземних інвестицій в економіку України за останні роки, розширення масштабів, видів та сфер вкладання капіталу.

Проте, за даними міжнародного рейтингового агентства Moody's Investors Service Україна сприймається іноземними інвесторами як країна, яка не є сприятливою для інвестування.

Таким чином основними негативними ознаками інвестиційного клімату України є:

- нестабільність політичної ситуації;
- недосконалість законодавства в сфері інвестування та підприємництва;
- нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури;
- корупція;
- податки та митні бар'єри [5].

До чинників, які реально можуть впливати на активізацію залучення іноземних інвестицій в економіку України, відносять такі:

- 1) стабілізація законодавчої бази;
- 2) нормалізація стану фінансово-кредитної політики;
- 3) підвищення пріоритетності статусу іноземного інвестора;
- 4) підвищення інвестиційної активності населення [7].

Але зараз вирішальна роль у зміні ситуації, яка склалася із інвестиційним кліматом в Україні, належить державній політиці щодо іноземних інвестицій.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що іноземні інвестиції сприяють економічному зростанню потенціалу країни, інтеграції національної економіки у світове господарство на основі перенесення виробничих потужностей, передавання технологій, капіталу, управлінського досвіду, інновацій. На сьогодні Україна має гостру потребу в зовнішньому фінансуванні, тому зволікання у вирішенні існуючих проблем погіршить конкурентоспроможність, кредитоспроможність та інвестиційну привабливість країни, що призведе до зниження рейтингів, які в свою чергу негативно вплинуть на іноземних інвесторів.

Список літератури: 1. *Олександров А.* Залучення прямих іноземних інвестицій // Цінні папери України. 2009. – № 21 (513). С.20-21. 2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // <http://rada.gov.ua>. 3. *Дука А.П.* Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посібн. / А.П. Дука. – К.: Вид-во "Каравела", 2007. – 236 с. 4. Закон України «Про режим іноземного інвестування» // <http://rada.gov.ua>. 5. *Абрамович І.В.* Напрями активізації державної політики щодо залучення іноземних інвесторів в економіку України // Економіка та держава. – 2008. №3. – С.49-51. 6. Державний комітет статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua>. 7 *Драган І.В.* Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в Україні. // Інвестиції: практика та досвід, 2009, №18, ст. 3-6.

Поступила до редколегії 45.05.2011

УДК 658. 399

І.Л. СИТАК, асистент, НТУ «ХП», Харків

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

В статті розглядаються основні засади формування стійкості підприємства в умовах ринкового динамічного середовища. Проаналізовано сутність категорії «стійкість», виділено основні фактори впливу на стійкість підприємства. Запропоновано структурно-логічну схему механізму управління сталим розвитком підприємства.

В статье рассматриваются основные факторы формирования устойчивости предприятия в условиях рыночной динамической среды. Проанализирована сущность категории "устойчивость", выделены основные факторы влияния на устойчивость предприятия. Предложена структурно-логическая схема механизма управления устойчивым развитием предприятия.

In article major factors of formation of stability of the enterprise in the conditions of the market dynamic environment are considered. The essence of a category "stability" is analysed, major factors of influence on stability of the enterprise are allocated. The structurally-logic scheme of the mechanism of management is offered by an enterprise sustainable development.

Кожна господарська структура в умовах конкуренції повинна прагнути до економічного росту. Цьому процесу протистоїть економічна дестабілізація, різ-